

[Justitsministeren.]

Aar, men et saadant Spørgsmaal skal stilles og besvares skriftligt. Kun Retten og Parterne gøres bekendt med Svaret, og de givne Oplysninger maa ikke uden tvingende Grunde benyttes af Parterne under Retsforhandlingerne.

Endvidere blev der i Folketinget indsat en Ændring i § 170, der gaar ud paa, at det bør iagttages, at den med en sigtet eller tiltalt Person samlevende Ægtefælle ikke mod sit Ønske bliver afkrævet Forklaring, medmindre det maa antages at være af afgørende Betydning for Sagens forsvarlige Oplysning. Denne Regel tilsigter i videst muligt Omfang at undgaa det pinlige ved, at der i Straffesager afkræves sigtedes Ægtefælle Forklaring til Brug mod sigtede.

Endelig skal jeg af Ændringerne i den borgerlige Retspleje nævne Forslagene til §§ 268 og 269, som gaar ud paa at *ophæve Forligskommissionerne* i København, Københavns Amts nordre Birk, Københavns Amts søndre Birk med Amager Birk samt Frederiksberg Birk. Endvidere skal det ved kongelig Anordning kunne fastsættes, at Forligskommissionerne ogsaa for andre Underretskredse ophæves, efter at der er indhentet Erklæring fra Kommunalbestyrelsen for den eller de Kommuner, som Retskredsen omfatter. Som det fremgaar af Folketingsudvalgets Betænkning, er det en Forudsætning, at Ophævelse normalt kun vil finde Sted, naar Ophævelsen tiltrædes af den paagældende Kommunalbestyrelse eller, hvor der er flere saadanne, af den eller de Kommunalbestyrelser, der repræsenterer den overvejende Del af Retskredsens Befolkning. Endvidere er det en Forudsætning, at der gennemføres en Ændring i Retsafgiftsloven gaaende ud paa at nedsætte Retsafgiften i de Tilfælde, hvor en Retssag forliges i Retten paa Sagens første Tægtedag, saaledes at Nyordningen ikke vil medføre nogen Fordyrelse for Befolkningen.

Jeg kommer nu til Ændringerne i Retsplejelovens 4de Bog om *Strafferetsplejen*. Disse Ændringer er, som jeg nævnte før, de vigtigste af alle Lovforslagets Bestemmelser; saa vigtige, at deres Gennemførelse uden Overdrivelse kan siges at betyde en Fornyelse af vor Strafferetspleje.

I første Række kommer her Forslaget om Indførelse af *Domsmandsinstitutionen*.

Som bekendt er Lægdommeres Medvirken i Straffesager hos os kun gennemført i Form af Nævningeinstitutionen, der har grundlovsmæssig Hjemmel. Nævningesagernes aarlige Antal er imidlertid meget ringe, kun ca. 60—70 eller kun 1,2 pCt. af

alle Straffesager, endda bortset fra Politisagerne. Det er derfor i Virkeligheden kun i overordentlig ringe Grad, at Lægmænd i dansk Ret medvirker i Strafferetsplejen. Indenfor det sagkyndige Udvalg af 1929 har der været Enighed om, at en Ændring paa dette Omraade bør gennemføres, og Udvalget har enstemmigt foreslaaet, at dette sker ved, at Domsmandsinstitutionen indføres i Danmark. Jeg lægger stor Vægt paa, at Udvalgets Indstilling er enstemmig, fordi der i Udvalget var Repræsentation baade for den juridiske Videnskab, for Dommerne, for Anklagemyndigheden og for Forsvarerne. Jeg skal tilføje, at ogsaa et stort Flertal indenfor det staaende Retsplejeudvalg har udtalt sig for Indførelsen af Domsmandsinstitutionen, og at der ligeledes i begge Landsretterne har vist sig at være Flertal herfor.

Forskellen mellem Nævningeinstitutionen og Domsmandsinstitutionen er som bekendt den, at Nævningerne kun afgør Skyldspørgsmaalet, men paa den anden Side er ene om at afgøre dette, medens Domsmændene deltager i hele Sagens Behandling, altsaa ogsaa i Strafudmaalingen, men paa den anden Side i alle Henseender virker sammen med de juridiske Dommere, idet en Domsmandsret altsaa fungerer som en kollegialt sammensat Domstol.

Der turde være Grund til her i korte Træk at anføre de Hovedbetragtninger, som taler for at indføre Domsmandsinstitutionen.

I første Række staar her Hensynet til, at ingen bør idømmes Straf, medmindre Domfældelsen bifaldes af fornøftige Repræsentanter for den almindelige Befolkning. Dette synes at være et rimeligt Krav i Betragtning af den indgribende Betydning, Straffen har for den paagældende, hvis hele Ve og Vel som oftest staar paa Spil. I det lange Løb vil Straffen heller ikke kunne fyldestgøre sit generalpræventive Biformal, hvis den straffende Retsudøvelse savner Kontakt med Befolkningen, men denne Kontakt tilvejebringes paa den naturligste Maade ved, at Befolkningen selv kaldes til Deltagelse i Strafferetsplejen.

I særlig Grad gør dette sig gældende, naar der er Tale om i en Straffesag at frakende den tiltalte hans borgerlige Rettigheder. Ifølge dansk Ret, jfr. særlig den nye Straffelovs § 78, er dette afhængigt af, at vedkommende har gjort sig skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, men det synes et meget naturligt Krav, at en rent juridisk sammensat Domstol ikke bør afgøre Spørgsmaalet om, hvad den